

TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN TÌNH NGUYỆN VIÊN BẢO VỆ ĐỘNG VẬT HOANG DÃ

Tài liệu hướng dẫn này được sử dụng để hỗ trợ các thành viên của **Mạng lưới Tình nguyện viên Bảo vệ Động vật hoang dã** trong công tác kiểm tra và báo cáo về các hành vi vi phạm pháp luật bảo vệ động vật hoang dã (ĐVHD).

Các tình nguyện viên sẽ tham gia vào các hoạt động sau:

1. Hỗ trợ kiểm tra các cơ sở kinh doanh trước đây đã từng vi phạm
2. Thông báo các cơ sở kinh doanh khác có vi phạm thông qua quan sát và điều tra
3. Khuyến khích người dân thông báo về các hành vi vi phạm hoặc tham gia Mạng lưới Tình nguyện viên Bảo vệ Động vật hoang dã

Sau đây là nhiệm vụ, phương pháp báo cáo và các yêu cầu an toàn đối với Tình nguyện viên (TNV):

1. Kiểm tra các cơ sở kinh doanh trước đây đã từng vi phạm

Chương trình Bảo vệ Động vật hoang dã (WCU) của ENV sẽ cung cấp cho TNV tên và địa chỉ của các cơ sở kinh doanh vi phạm pháp luật bảo vệ ĐVHD nằm trên địa bàn TNV phụ trách. WCU sẽ cung cấp thông tin chi tiết về các hành vi vi phạm trước đó của các cơ sở này, như **quảng cáo thịt thú rừng trong thực đơn, biển hiệu, trưng bày thú nhồi bông, mẫu vật, bày bán các bình rượu ngâm ĐVHD, nuôi nhốt trái phép ĐVHD...**

Mục đích của công tác kiểm tra trước hết là để xác định các cơ sở kinh doanh này đã chấm dứt các hành vi vi phạm sau khi đã được khuyến cáo hoặc bị xử phạt hay chưa. Công tác kiểm tra này còn giúp WCU theo dõi hoạt động của các đối tượng trước đây đã từng vi phạm và có biện pháp xử lý nhanh chóng đối với các trường hợp tái phạm.

Các cơ sở kinh doanh có tên trong danh sách theo dõi của WCU cần phải được điều tra hàng tháng. Nếu có nhiều TNV phụ trách một địa bàn, WCU có thể phân bổ dựa vào vị trí địa lý hoặc giao cho một số thành viên điều tra một cơ sở cụ thể.

2. Thông báo các vi phạm mới

Ngoài việc kiểm tra các cơ sở kinh doanh đã từng có hành vi vi phạm, WCU cũng khuyến khích các TNV thông báo về các vi phạm mới do tình cờ quan sát được hoặc phát hiện từ các đợt khảo sát.

Một số hành vi vi phạm thường gặp:

- Quảng cáo ĐVHD trái phép: Quảng cáo ĐVHD trên các trang web, báo chí, trên biển hiệu, thực đơn...
- Nuôi nhốt, tàng trữ và trưng bày trái phép ĐVHD và các sản phẩm nguồn có gốc từ ĐVHD. Ví dụ: nuôi nhốt gấu không gắn chip, nuôi cu li làm cảnh, trưng bày các bình rượu rắn, rượu chân tay gấu, mật gấu...
- Buôn bán ĐVHD và các sản phẩm làm từ ĐVHD như mẫu vật rùa biển, trang sức làm từ đồi mồi, thú nhồi, cao hổ, cao trăn, kinh doanh ĐVHD trong các nhà hàng đặc sản...

Nguyên tắc Điều tra và Báo cáo

Khi kiểm tra các cơ sở kinh doanh đã từng có trong danh sách vi phạm, hoặc thông báo về một vụ vi phạm mới, TNV lưu ý ghi chép các thông tin mình quan sát được một cách chính xác và cẩn thận, vì rất có thể báo cáo điều tra sẽ là một bằng chứng quan trọng trong việc khởi tố tội phạm và xử lý vi phạm.

Các vụ vi phạm mới và kết quả điều tra có thể gửi thông báo tới cơ quan chức năng địa phương hoặc tới WCU qua email **hotline@fpt.vn** hoặc gọi điện tới đường dây nóng miễn phí **1800 – 1522**, hoặc qua ứng dụng trên điện thoại thông minh “**SOS – Động vật hoang dã**”

Nội dung báo cáo

Báo cáo điều tra và báo cáo về các hành vi vi phạm mới cần có đầy đủ các thông tin sau:

- Họ tên và địa chỉ liên lạc của người điều tra/ người báo cáo
- Tên, địa chỉ cụ thể, số điện thoại (nếu có) của cơ sở kinh doanh
- Thời gian điều tra, quan sát (yêu cầu ghi cụ thể ngày, giờ)
- Những thông tin quan sát được: Ghi lại thật chính xác những gì bạn nhìn thấy, ví dụ số lượng, loài, có bao nhiêu bình rượu rắn, biển hiệu quảng cáo động vật hoang dã to cỡ nào, nội dung quảng cáo, những loài nào được ghi trên thực đơn... Thông tin càng rõ ràng và chi tiết càng có giá trị trong công tác xử lý vụ việc.
- Ảnh chụp tại hiện trường hoặc bằng chứng (chẳng hạn như thực đơn có quảng cáo thịt thú rừng): Chúng tôi rất hoan nghênh các TNV chụp được ảnh hoặc thu thập được bằng chứng về các hành vi vi phạm, tuy nhiên điều này không bắt buộc nếu có thể gây mất an toàn cho người đi điều tra.
- Bình luận hoặc ghi chú (nếu có)

Lưu ý: Riêng đối với việc **điều tra các cơ sở kinh doanh trước đây đã từng vi phạm:** Kể cả trong trường hợp **không phát hiện thấy dấu hiệu vi phạm** (quảng cáo, trưng bày ĐVHD, nuôi nhốt động vật sống...), trong báo cáo điều tra cũng **cần phải ghi rõ rằng không quan sát được dấu hiệu vi phạm nào trong quá trình điều tra.** Việc báo cáo kết quả điều tra (trong cả hai trường hợp phát hiện có hay không có hành vi vi phạm) là rất quan trọng vì sẽ giúp WCU khẳng định các cơ sở kinh doanh đã từng vi phạm trước đây có tuân thủ pháp luật hay không.

Hồ sơ lưu trữ các vụ vi phạm của WCU

WCU sẽ lưu trữ các thông tin và kết quả của từng cuộc điều tra (dù có hoặc không có vi phạm) trong cơ sở dữ liệu về các hành vi vi phạm luật pháp bảo vệ ĐVHD.

An toàn đối với Tình nguyện viên

TNV không nên tham gia bất cứ hoạt động nào có thể gây nguy hiểm đối với bản thân.

Vì vậy, TNV nên áp dụng các nguyên tắc chung sau:

- TNV cần tuân thủ luật pháp Nhà nước áp dụng đối với các công dân Việt Nam
- Hoạt động điều tra chỉ nên tiến hành vào **ban ngày** và ở **các cơ sở kinh doanh công cộng**. TNV tuyệt đối không vào **nhà riêng** để thực hiện điều tra, kể cả khi được mời.
- TNV không nên cung cấp tên, địa chỉ, hay thông tin cá nhân của mình cho những người có khả năng là đối tượng của các vụ điều tra.

3. Khuyến khích mọi người cùng tham gia

Hãy khuyến khích bạn bè, người thân của mình thông báo cho WCU nếu phát hiện hành vi vi phạm pháp luật bảo vệ ĐVHD qua đường dây nóng miễn phí **1800-1522** thư điện tử **hotline@fpt.vn** hoặc ứng dụng “**ENV – SOS Động vật hoang dã**”. Ngoài ra, bạn cũng có thể khuyến khích những người khác tham gia vào Mạng lưới Tình nguyện viên Bảo vệ ĐVHD.

Nếu bạn quan tâm, muốn đóng góp ý kiến hay có câu hỏi cần giải đáp, xin vui lòng liên hệ với chúng tôi.

Trần Thị Hồng Nhung

Điều phối viên Mạng lưới Tình nguyện viên Bảo vệ ĐVHD

TRUNG TÂM GIÁO DỤC THIÊN NHIÊN (ENV)

Địa chỉ: Phòng 1701, Tòa 17T5, Đ. Hoàng Đạo Thúy, Q. Cầu Giấy, Hà Nội

Tel: (84 4) 6281 5424 / Fax: (84 4) 6281 5423

Mobile: 0973 981 989

Skype: hongnhung.env

Email: envvolunteers@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/ENVvolunteers>

Website: www.thiennhien.org hoặc www.envietnam.org